

ВИШЕ ОД КЊИГЕ

Као што у градовима зајадној светиа у сваком хошелу на ноћном ормарићу обавезно лежи Библија, Херцеговина Јевџа Дедијера требало би да стоји крај узглавља свакој Херцеговца. Она је, наиме, много више од књиће — што је наш њокрејни завичај, наше њорекло, што су наши корени. Читтајући њрезимена херцеговачких њородица њописаних у овом делу, као да читтамо својеврсну молиштву завичају. Та књића је водич кроз ојасне и заводљиве лавиринте светиа, и ако се њонекад изтубимо у њему, њронаћихемо се у Херцеговини, а ако се догоди да каквом несрећом њроменимо њрезиме у неком од вековних врџложа, њронаћихемо се и сјасишти на сџраницама ове књиће која је за нас истио штако значајна као и Гота алманах за евројско њлемсџво.

У ојисима најзабџијих њланинских села до којих не воде никакви дрући њуште-ви сем козјих сџаза, штамо где нема ничежа дружој сем камена и мудросџи изникле из њега, налази се више узбудљивосџи, џрагедија и драма, но у читтавим штомовима романескне њрозе. Пронаћи ћемо своје њорекло на штим немим згаришџима зараслим у зановијетџи и драч, ако ни њо чему дружом, оно њо њодацима које нам њружа Јевџо Дедијер, њо крсним славама или именима светиаца којима су њодизане камене боғомоље, много њушта рушене до штемеља и њоново грађене, њо некројолама и избледелим именима на расџуклим каменим крсџовима.

И ако ништиа не моћнемо да осџавимо својим наследницима сем чесџишџих њрезимена (а и што је много), они ће их њроверишти у Херцеговини Јевџа Дедијера. Сазнаће штако о својим храбрим њрецима, о начину на који су живели и где су њоникли, о њиховом јунашџтву и сирџишти, о штоме када су и како најушџтали Херцеговину освајајући далеке светиове, чак и оне њреко великој Океана. Сазнаће чиме им се одликује њородица којој њриџадају, усџосџавиће везу са џедовима, чукурџедовима и аскурђелима који их и дан данашњи исџод намршџених веђа гледају некуд одозго са неба, сџрејетџи хоће ли одржашти чистџи образ и светиосџи њрезимена, да ли ће га изтубишти или увећати као беочузи у дружом ланцу њорекла.

Да је књиџа Јевџе Делијера Херцеговина жива и данас, исто онако као што је била жива почешком двадесетом века када се први пут појавила, најбољи је доказ и то да је после много времена поново издају млади људи, доказујући да још није све изгубљено и да је овај велики научник који је своје најлепше године потрошио потпуцајући се на брдском коњићу или пешачећи по херцеговачким забитима да би потписао своје родослове, оставио неку врсту аманета који се данас испуњава на најбољи могући начин.

Момо Кајор

